

MAK 2030 algatamise sotsiaalvaldkonna alamtöörühma probleemide kaardistus

Sisukord

I PROBLEEMID, MIDA TÖÖRÜHMAS ON KÄSITLETUD JA OTSUS VASTU VÕETUD

LINDA-MARI VÄLI ESITATUD PROBLEEM NR. 1

Kodanikel pole kohalikul tasemel piisavalt võimalust kaasa rääkida riigimetsa majandamise planeerimisel

LINDA-MARI VÄLI ESITATUD PROBLEEM NR. 2

Metsamajanduse planeerimisprotsessis ei ole piisavalt arvestatud metsamajanduse mõju elamumaa kinnistutele.

LINDA-MARI VÄLI ESITATUD PROBLEEM NR. 3 JA EMPL ESITATUD PROBLEEM NR 15 JA 17

Puudub metsamajanduse pikaajaline visioon ning metsamajanduse stsenaariume pole koostatud koos mõjude hinnanguga metsanduslikule haridusele ja tööhõivele.

LINDA-MARI VÄLI ESITATUD PROBLEEM NR. 4

Kohati ebapiisav keskkonnajärelevalve

LINDA-MARI VÄLI ESITATUD PROBLEEM NR. 5

Metsandusega seotud taristute (teede) korrashoid ja areng pole piisavalt tagatud.

LINDA-MARI VÄLI ESITATUD PROBLEEM NR. 6

Piirangutest tulenevate saamata jäänud tulu kompenseerimine metsaomanikele pole sageli piisav või puudub üldse

JAAN AIAOTSA ESITATUD PROBLEEM NR. 7

Puudub riigi pikaajaline plaan majandatavate metsade, majanduspiirangutega metsade ja rangelt kaitstavate metsade osakaalu kohta.

JAAN AIAOTSA ESITATUD PROBLEEM NR. 8 JA EMPL PROBLEEM NR 14

Üldharidussüsteemis ei käsitleta piisavalt tarbimise keskkonnamõju metsamajandust, sellega seotud tegevusvaldkondi (jahindus, looduskaitse) looduskultuuri ning puidukasutust

TÖÖRÜHMA LISATUD ETTEPANEK NR. 10

Looduses liikumise/loodusturismi ja tervisespordi jätkuva kasvu mõju metsakeskkonnale (looduskeskkonnale) ei ole piisavalt reguleeritud ja sellega kaasneva võimaliku negatiivse mõju ennetamine tagatud

EESTI METSA- JA PUIDUTÖÖSTUSE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 12

Ühiskonna teadlikkus metsatööstuse rollist heaolu loomisel on madal

EESTI METSA- JA PUIDUTÖÖSTUSE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 13

Metsas olevate loodusväärtuste täiendav kaitse ei kajastu kommunikatsioonis ja riiklikus statistikas.

EESTI METSA- JA PUIDUTÖÖSTUSE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 16

Metsanduse potentsiaali maapiirkondades töökohtade loomiseks ei ole efektiivselt kasutatud

II PROBLEEMID, MIDA TÖÖRÜHMAS EI OLE JÕUTUD LÕPUNI KÄSITLEDA VÕI EI OLE ÜLDSE JÕUTUD KÄSITLEDA

KESKKONNAAMETI ESITATUD PROBLEEM NR 11

Suuremate alade tarastamine, seal tavapärasest suuremas kontsentratsioonis ulukite kasvatamisega kaasnevad tulevikus kindlasti mõjud metsakasvatusele. Metsa ja kultuuride kahjustamine aia sees ja ka aedadega külgnevatel aladel põhjustab nende metsade seisundi halvenemist ja soodustab võimalikku haiguste levikut

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 18

Töökohtade vähenemine maal

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 19

KOVI-le ei hüvitata riigi poolt tehtud maamaksusoodustusi looduskaitsealustele maadele

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 20

Rohevõõndite jätmise elamupiirkondade lähedusse

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 21

Kehtestatavad LK-piirangud ei arvesta kehtivaid valla üldplaneeringuid

TEGEMIST EI OLE KITSALT METSANDUSLIKU PROBLEEMIGA. KÄSITLEDA KOOS PROBLEEMIGA „PUUDUB METSAMAJANDUSE PIKAAJALINE VISIOON NING METSAMAJANDUSE STSENAARIUME POLE KOOSTATUD KOOS

MÕJUDE HINNANGUGA METSANDUSLIKULE HARIDUSELE JA TÖÖHÕIVELE.“ NING
LIITA PLANEERINGUTE TEEMAGA. KÄSITLEDA PIKAST (50 -100 A) PERSPEKTIIVIST LÄHTUDES.
EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 22

Metsateede ja kuivendusvõrkude ebarahuldav seisukord eramaadel

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 23

Kõiki looduskaitselisi piiranguid ei hüvitata

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 24

Metsa väljaveoteede lõhkumine ja raiesmike mittekorrastamine (sügavate rööbastike tekitamine).

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 25

Jäätmete (olmeprügi, vanad rehvid, tehnika jne) metsa viimisega reostatakse metsa

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 26

Metsamaterjali realiseerimisega seotud seadusandlus. Tulenevalt seadusandluse piirangutest KOVi munitsipaalvarale, pole võimalik raiest saadud metsamaterjalist saada parimat tulu

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 27

Vajadus võimalikult täpse ja adekvaatse metsainventeerimise süsteemi järgi.

III PROBLEEMID, MIS ON TÖÖRÜHMA ESITATUD, KUID KÄSITLETUD TEISE PROBLEEMI ALL VÕI ÜHENDATUD TEISE PROBLEEMIGA

MAREK KASE ESITATUD PROBLEEM NR 9.

Tööstuse ja linnaruumi kooseksisteerimine

EESTI METSA- JA PUIDUTÖÖSTUSE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 14

Üldharidussüsteemis ei käsitleta piisavalt tarbimise keskkonnamõju teemat ja puidukasutust kui väikese keskkonnamõjuga tarbimise alternatiivi

EESTI METSA- JA PUIDUTÖÖSTUSE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 15

Raiemahu langedes alla kriitilise piiri (MAK 2020 eesmärgid) kannatab Eesti elanikkonna heaolu

EESTI METSA- JA PUIDUTÖÖSTUSE LIIDU ESITATUD PROBLEEM NR 17

Riiklikult puudub majandusharu pikaajaline visioon mis põhjustab sektoris erimeelsusi ja volatiivset tegutsemiskeskonda ettevõtetele ning maaomanikele.

IV PROBLEEMID MIS ESITATI 22.05 TÖÖRÜHMA

LINDA-MARI VÄLI PROBLEEM NR 7

Ebaeetilised võtted kinnistute ja raieõiguse ostmisel ja kasutusvalduste seadmisel, mis on väga aktiivsed ja pealetükkivad. Tagajärjeks see et metsaomanikud ei saa õiglast hinda.

TOOMAS LEMMING ESITATUD PROBLEEM NR. 7

Füüsilisest isikust erametsaomanike (edaspidi talumetsaomanike) arvu ja nende omandis oleva metsamaa jätkuv vähenemine ning juriidilisest isikust metsaomanike (edaspidi firmametsaomanike) metsamaa pindala intensiivne suurenemine.

JAANUS AUNI PROBLEEM NR. 1

Metsaomandi koondumine kaotab maaomandi järjepidevuse

I Probleemid, mida töörühmas on käsitletud ja otsus vastu võetud

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 1

1.	Probleemi sõnastus	Kodanikel pole kohalikul tasemel piisavalt võimalust kaasa rääkida riigimetsa majandamise planeerimisel
2.	Probleemi kirjeldus	<p>Palju on räägitud eraomanikest ja nende õigustest, vähem riigimetsast ja kodanike õigustest sellele. Hetkel on 65% riigimetsast nõndanimetatud tulundusmets, mis tähendab, seda, et mets kuulub raiumisele hoolimata kohalike inimeste vastuseisust ja igasugustest muudest kaalutlustest. Seda, et need metsad on tulundusmetsad, ei ole otsustatud ühes rahvaga, vaid kõrgemalt poolt ja ebamäärasel ajahetkel ning küsimus, kes sellise otsuse eest vastutab, on segane.</p> <p>Tulu, mida Eesti kodanik RMK raietest saab, on saja euro piiridesse jääv aastane tulu riigikassasse ning selle kasutuse suunamisel on tema roll tühine. Mitmed märgid näitavad, et enam kui pooled Eesti kodanikud eelistaksid, et nende nn osa metsast oleks pigem rekreatiivmets, aga mitte majandusmets. Muu hulgas viis Keskkonnaministeerium 2012. aastal läbi uuringu, mis näitas, et üle poole Eesti kodanikest oleks nõus metsade kaitse parendamiseks rohkem makse maksma. Toona tähendas see tööealise elaniku kohta keskmiselt 22 eurot.</p> <p>Ilmselt oleks uue maksu kehtestamise või maksutõusu asemel optimaalne hoopis RMK raieid vähendada. Inimeste kaasamisel nende kodupiirkonda jäävate metsade majandamisel tuleks arvestada ka kohalike sooviga vähem raiuda, näiteks asendada lageraie saagidega teostatava kultuurraiega. Hetkel pole inimestel võimalik raiemahtude ega isegi mitte raieliikide osas kaasa rääkida. Sõna saab sekka öelda ainult raietööde teostamise aja ja nende kehtestamise perioodi osas. Samuti tuleks kergendada rahvaalgatuse korras metsakasutuse muutust intensiivmetsanduslike võtetega majandatavast metsast püsimeetsanduse võtetega majandatavaks metsaks või looduskaitsealaks, sest kui me jagame RMK tulundusmetsa hektarid Eesti kodanike arvuga, siis saame elaniku kohta umbes 0,4 hektarit. Oleks mõistlik, kui kodanik saaks umbes nii suure metsaosa kohta lihtsas korras teada anda, et ta sooviks selle raiumata jätta, ning riik tema sooviga ka arvestaks. Samas probleemiks võib pidada ka mõningates piirkondades liiga vähest metsamajanduslikku tegevust. Kui palju on kõrgendatud avaliku huviga alasid?</p> <p>RMK hallatavatel maadel asuvad alad, millel tehtavate töödega kaasneb kõrgendatud avalik huvi (edaspidi KAH).</p> <p>Kokku 756 ala, 45033 hektarit.</p> <p>KAH alad jagunevad sotsiaalsete ja kultuuriliste iseärasuste alusel:</p> <ul style="list-style-type: none">- linnade ja teiste tiheasustusalaalade territooriumil asuvad ning nendega vahetult piirnevad alad;- hajaasustuse elamugruppidega vahetult piirnevad alad;- planeeringuga linna kui asustusüksuse rohealaks määratud alad;- avalikes aktiivses rekreatiivses kasutuses olevad või nendega vahetult piirnevad alad;- alad, millel asub riikliku kultuurilise, arheoloogilise või ajaloolise tähtsusega paik, kasutuses olev kohaliku kogukonna jaoks religioosse või sakraalse tähtsusega looduslik pühapaik või kohaliku kogukonna traditsioonilise kultuurilise tähtsusega paik. <p>Lisaks KAH aladele sätestab RMK üksikisiku kõrgendatud huviga alad (edaspidi ÜKH) ja määratleb teavituskohustuse seal tehtavatest töödest. ÜKH on alad, mis piirnevad vahetult elamutega või avalikus kasutuses</p>

		olevate hoonetega. Praegusel hetkel on selliseid (ÜKH) alasid määratud 11992-1 metsaeraldisel, kogupindalaga 21562 ha.
3.	Miks see on tähtis?	Inimeste jaoks on oluline teema nt asulate lähistel toimuvad raied.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Kodanike ja kohaliku kogukonna jaoks
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on metsandusliku probleemiga. Riigimetsa osas on teatud majandusootused.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Narva- Jõesuu, Viimsi, Kolga ja Pärnumaa juhtumid.
7.	Kas probleem on lahendatav?	On lahendatav.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Elanikkonna radikaliseerumine, kannatab rahva usaldus riigimetsa majandamise osas.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Riigimetsa kasutuse rahvapärastamise vajadus.
10.	Otsus	Probleem sõnastatud

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 2

1.	Probleemi sõnastus	Metsamajanduse planeerimisprotsessis ei ole piisavalt arvestatud metsamajanduse mõju elamumaa kinnistutele.
2.	Probleemi kirjeldus	Tihti ei ole inimesed teadlikud, kui nende kõrval kinnistul toimuvad erinevad raietööd. Kuna lageraiel võib olla <u>oluline</u> mõju <u>eriti linnade lähiehitistele</u> <u>asuvate elamumaa</u> kinnistu elanike elukvaliteedile ning nende varale <u>väärtusele</u> siis on inimesed avaldanud soovi <u>olla teavitatud ja soovi korral osaleda</u> raiete planeerimises <u>läbikaasa</u> rääkida.
3.	Miks see on tähtis?	Lageraiel võib olla <u>oluline</u> mõju kõrvalkinnistu elanike elukvaliteedile ning nende varale <u>väärtusele</u> .
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Lageraiete mõjuvälja jäävatele inimestele ning rohevõrgustiku terviklikkusele ja funktsioonidele
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegu on metsandusliku probleemiga. Probleemi juured on eelkõige selles, et hetkel peetakse metsa üle arvestust kinnistupõhiselt, vaatamata metsa kui tervikut selle kõiki aspekte arvestades. Tuleb leida senisest parem tasakaalupunkt avaliku ja erahuvi vahel.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Avalikkusest läbi käinud uudised, näiteks: <ul style="list-style-type: none">Maa Elu toimetaja Riina Martinsoni analüüs tema kodutalu kõrval toimunud lageraietest, millest ajakirjanik oli ilmseti šokeeritud: https://maaelu.postimees.ee/4410075/kas-naaber-peab-lageraiest-teadmaKohalikud haabneemelased vaidlustavad raie, mis jääb üldplaneeringu teemaplaneeringus olulisse rohealasse, aga Keskkonnaamet jääb seisukohale, et kohalikel pole kõnealusele dokumendile vaatamata õigust raie planeerimises kaasa rääkida: http://www.viimsivald.ee/raietood-haabneeme-alevikus-asuval-tammikumetsa-kinnistul/

		Harku järve äärsetesse metsadesse planeeritud lageraied, mis läksid samuti kohaliku üldplaneeringuga otsesesse vastuollu, aga millele Keskkonnaamet sellegipoolest load väljastas ning millest üks kohalik elanik vaid õnneliku juhuse tõttu teada sai, teavitades ka ülejäänud elanikkonda, kes pöördusid omakorda EMA poole ning tänu kiirele ja avaliku tähelepanu reageeringule suudeti kohalike elanike huvidega otsesesse vastuollu minevad raied ära hoida: http://eestimetsaabiks.emaliikumine.ee/index.php/28-07-2017-ema-vaidlustas-harku-jarve-aarsete-metsade-raieload/
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleemi saab lahendada mitmeti. Näiteks saavad metsa püsimajäämisest huvitunud osalised metsakrundi välja osta või üürida või juhul, kui mets on laiema avaliku huvi objekt, siis on võimalik pöörduda kohaliku omavalitsuse poole, et too roheala kaitsmisesse panustaks. Kohati võib olukorda parandada ka raieviisi muutmine. See kõik pole aga võimalik, kui antud raie pole kohalikule kogukonnale ja omavalitsusele ette teada. Eriti akuutne on olukord juhul, kui mets täidab mõnda endistest kaitsemetsa funktsioonidest, näiteks veekogu kaitsefunktsiooni täitva puhverala või tuuletõkke rolli kohaliku elanikkonna elumajadele ja -keskkonnale.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Kui probleemiga ei tegeleta, siis elavad inimesed ebakindluses ning raietega võivad nende ootamatuse tõttu kaasnedä sagedased konfliktid, mis ei aita kaasa ei ühiskonna ega metsanduse tasakaalustatud ja stabiilsele arengule. Linnades tuleb nii hoonete ehitamise kui lammutamise puhul need eelnevalt naabritega kooskõlastada, ent raiete mõju võib olla samaväärne või isegi suurem.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: metsateatiste täielikuma menetlemise vajadus
10.	Otsus	Probleem sõnastatud. Sisukirjeldust muudetud pärast teist kohtumist. Töörühmaga muudatus kooskõlastamata.

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 3 ja EMPL esitatud probleem nr 15 ja 17

1.	Probleemi sõnastus	Puudub metsamajanduse pikaajaline visioon ning metsamajanduse stsenaariume pole koostatud koos mõjude hinnanguga metsanduslikule haridusele ja tööhõivele.
2.	Probleemi kirjeldus	Erinev raieintensiivsus tulevikus avaldab erinevat mõju tööhõivele ja SKPle. Võimalikke negatiivseid mõjusid tuleks juba praegu hinnata ning töötada välja programm võimalikult valutuks üleminekuks. Lähtuvalt MAK2020 indikatsioonidest on tehtud investeeringuid, loodud töökohti ja ümber orienteeritud soojamajandus. Puidul on kande roll kohalikus küttemajanduses ning väliskaubanduse bilansi tasakaalustamises. Raiemahu langedes alla kriitilise piiri (11 mln TM) kannatavad Eesti väliskaubandus, kohalikud puidutööstused, seeläbi töökohad ja maksulaekumine ning kodusooja tarbijad. Puidutööstus on praktiliselt ainus majanduse valdkond, mis tasakaalustab Eesti väliskaubanduse bilanssi. Raiemahu vähenedes alla 11 mln TM . peaksime hakkama võtma laene. Raiemaht ja juurdekasv ei vasta Eesti metsade potentsiaalile. Puidu pakkumine on volatiivne. Omanikul puudub kindlus oma vara kasutamise vabaduste säilimise osas, ettevõtetel puudub investeeringukindlus jne. Mis tuleneb seadusemuudatustest ja kaitsealade loomistest mis ei ole piisavalt pikalt ette kommunikeeritud.

3.	Miks see on tähtis?	See on tähtis ajaliselt sidusa ja tasakaalustatud regionaalarengu saavutamiseks.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Riik, tööstus, ühiskond, metsandus- ja puidusektoris tegutsevatele inimestele.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegu ei ole otseselt metsandusliku probleemiga, aga tegu on metsandusega seotud probleemiga
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Probleemile on korduvalt viidatud sõnavõttudes, mis vastanduvad raiemahtude alandamisele. Samuti on loogiline eeldada, et kui mistahes põhjusel vähem raiuma hakatakse, siis läheb vaja ka vähem raiumise, puidutööstuse jms-ga seotud ametikohti.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleem peaks olema lahendatav ning ilmselt oleks seda mõttekas lahendada üldisemal regionaalarengu ja majanduse planeerimise tasandil. Praeguse valitsuse poolt läbi viidav omavalitsuste tulubaasi suurendamine aitab kahtlemata probleemi lahendamisele kaasa, ent ka väike-ettevõtluse tingimuste parendamine soodustaks maaelu mitmekesistamist. Juurdekasvu tõstmine 20 miljoni tihumeetrini, raiemahu tõstmine maksimaalse võimaliku mahuni juurdekasvust
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Raiemahtude mistahes põhjusel kahanemise korral võivad paljud inimesed kaotada oma töö ning sattuda majanduslikku kitsikusse, samuti võib kannatada maapiirkondade majanduselu. Loobutakse omandist, võimalik väljaränne.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. L-M Väli Algne ettepanek oli: Säästvale metsamajandusele üleminekuprogrammi vajadus. EMPL algsed ettepanekud olid: Raiemahu langedes alla kriitilise piiri (MAK 2020 eesmärgid) kannatab Eesti elanikkonna heaolu ja Riiklikult puudub majandusharu pikaajaline visioon mis põhjustab sektoris erimeelsusi ja volatiivset tegutsemiskeskonda ettevõtetele ning maaomanikele.
10.	Otsus	Probleem sõnastatud

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 4

1.	Probleemi sõnastus	Kohati ebapiisav keskkonnajärelevalve
2.	Probleemi kirjeldus	Keskkonnainspeksioon ja Keskkonnaamet on alamehitatud ning otseselt metsaga tegeleb KKI-s paarkümmend inspektorit, kes saavad kontrolle teostada vaid kahekesi. Keskkonnainspeksiooni tööjuhend ja volitused ei võimalda keskkonnarikkumist ennetada ega peatada, vaid ainult tagantjärele tuvastada. Konkretselt raiete üle valvamine sõltub tähelepanelike kodanike kaebustest. Lisaks esineb Keskkonnaametil menetlusvigu või puudulikku menetlemist ning välitöödeks ei jagu ressursse. Sageli tõlgendatakse seadusi, eeskirju ja määrusi inimtegevust võimalikult õigustaval moel, mis ei täida konkreetsete aktide mõtet. KKI ei saa menetleda keskkonnarikkumist, kui sellel on KKA luba olemas
3.	Miks see on tähtis?	See on tähtis keskkonna, seaduste toimimise ja ühiskonna ootuste seisukohalt
4.	Kelle jaoks on see probleem?	See on vastavate ametkondade ja riigi probleem laiemalt. Kuna tänapäevani esineb veel ka metsavargusi, siis on see ka metsaomaniku probleem. Samuti loodushoidlike kodanike probleem

5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegu on metsandusliku probleemiga. Probleemi juured peituvad keskkonnajärelevalve süsteemide liigeses tsentraliseerimises ja kärpimises, mis ei võimalda neil enam vajaliku tõhususega töötada. Tänapäevaks saab probleemi näha ka väheses moderniseerimises – tänapäeva satelliitkaartidelt oleks võimalik mõningaid rikkumisi juba poolautomaatse süsteemiga tuvastada
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Riigikontrolli 2008. aasta raport hindas Natura 2000 alade seisukorra halvaks. Ka ametid ise on EMA koordinaatoritele selgitanud, et praeguste tingimuste juures palju parema kvaliteediga tööd teha ei saa. Tartu Ülikooli looduskaitsebioloogide töörühm leidis oma kontrolluuringu ajal igalt teiselt uuritud lageraielangilt mõne väiksema raierikkumise ja see käib vaid satelliitfotolt tuvastatavate rikkumiste kohta.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleem on lahendatav
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Seaduserikkumised jätkuvad ja karistamatuse tunne süveneb. Mistahes seadus on kasutu, kui selle täitmist ei suudeta tagada
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: metsavahi ametikoha taastamise vajadus, mille osas töörühm otsustas et sellisel kujul probleemi ei käsitleta. Sõnastati uus probleem
10.	Otsus	Uus probleem sõnastatud

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 5

1.	Probleemi sõnastus	Metsandusega seotud taristute (teede) korrashoid ja areng pole piisavalt tagatud.
2.	Probleemi kirjeldus	Tegemist komplekse probleemiga. Pärsitud majandustegevus ja elanike liikumisvõimalused.
3.	Miks see on tähtis?	Peab saama liikuda ja majandada.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Teekasutajate - elanike ja metsamajandajate jaoks.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Metsanduse poolt kaasmõjutatud. Vastastikune sõltuvus. Metsandus on nii põhjus kui tagajärg. Juured – piiratud majanduslikud võimalused taristu parendamisel.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Puudub teede seisukorra inventuur, et hinnata olukorda.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Lahendatav.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Olukord halveneb, liikumine ja majandustegevus on pärsitud.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Vajadus tagada metsandusest mõjutatud, aga muidu vähekasutatavate teede korrashoid maapiirkondades
10.	Otsus	Probleem sõnastatud

Linda-Mari Väli esitatud probleem nr. 6

1.	Probleemi sõnastus	Piirangutest tulenevate saamata jäänud tulu kompenseerimine metsaomanikele pole sageli piisav või puudub üldse
2.	Probleemi kirjeldus	Hetkel piirangutega maade omanikele makstavad toetused puuduvad või on ebamotiveerivad.
3.	Miks see on tähtis?	Omanike õiguste piiramist tuleb õiglaselt ja koheselt kompenseerida. Omanikke peaksid olema motiveeritud taluma piiranguid. Tuleb välja selgitada omanike nägemus piisavatest toetustest.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Maaomanikud
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on metsandusliku probleemiga. Piiratud eelarve võimalused.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Piirangutega alade loetelu ja olemasolevad kompensatsioonimehhanismid. Tuleb välja selgitada omanike nägemus piisavatest toetustest. Menetluse aeg pikk. Kaasused on olnud ebamõistlikult pikaajalised (nt 8 a). Olemasolevad mõned toetusmeetmed: <ul style="list-style-type: none">• Väljaspool Natura 2000 alasid rangelt kaitstavate erametsade omanike toetamine.• Natura 2000 alal erametsamaadele toetuste jagamine 8 mln euro ulatuses. Toetust maksti 2017. aastal 47 928 hektarile piiranguvööndis, hoiualal ja projekteeritaval alal asuvale erametsamaale ning 10 535 hektarile Natura 2000 alal sihtkaitsevööndis asuvale erametsamaale summas ca 4 mln eurot.• Vääriselupaikade kaitse lepingute sõlmimine on eelarve vähese mahu tõttu peatunud. Makstakse siiani sõlmitud lepinguid.•
7.	Kas probleem on lahendatav?	Lahendatav
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Ühiskonna pahameel, rikutakse omandiõigusi.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Looduskaitsetoetuste tõstmise vajadus
10.	Otsus	Probleem sõnastatud

Jaan Aiaotsa esitatud probleem nr. 7

1.	Probleemi sõnastus	Puudub riigi pikaajaline plaan majandatavate metsade, majanduspiirangutega metsade ja rangelt kaitstavate metsade osakaalu kohta.
2.	Probleemi kirjeldus	Majandustegevuse piiramine ja keelamine vähendab võimalusi tööle ja seega vähendab olemasolevate ja potentsiaalsete töökohtade arvu. Metsaala range kaitse alla viimine keelab konkreetses metsaosas majandustegevuse. Otseseks majandustegevuseks on näiteks raietöö,

		istutustöö, metsahooldustöö. Samuti on range režiimiga metsadel mõju ka kaudsele tööhõivele. Näiteks, tööde maht väheneb transpordiettevõtetel, sae –ja puidutööstuste töötajatel, väiksem on istutatavate taimede vajadus taimeaedadest jne. Samuti vähenevad eraldised riigieelarvesse, millest tekivad töökohad sotsiaalsfääri, haridussfääri, kultuurivaldkonda jne. Enamik metsandusega otseselt ja kaudselt seonduvaid töökohti on seotud maapiirkondadega, seega vähendab metsade majandamise keelamine eriti maapiirkondade tööhõivet. Äramärkimist väärrib ka asjaolu, et Eesti on rangelt kaitstavate metsade osakaalult juba Euroopas esirinnas.
3.	Miks see on tähtis?	Tulevikuootuste jaoks sh investeeringute planeerimiseks. Vähendaks kaitsjate ja majandajate erimeelsusi
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Tähtis omanike ja investorite jaoks. Probleemiks metsandustöötajatele.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegu on metsandusliku probleemiga. Ebaselge on riigi ootus metsandussektori panuse osas SKPsse.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Forest Europe andmetel on Eestis keskmiselt suurem rangemalt kaitstavate metsade osakaal.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleem on lahendatav.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Väheneb huvi pikaajaliselt investeerida ja töökohad. Sektori areng peatub.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Majandatavate metsade määramine rangelt kaitstavaks metsaks ja erinevate majanduspiirangutega metsaks
10.	Otsus	Probleem sõnastatud.

Jaana Aiaotsa esitatud probleem nr. 8 ja EMPL probleem nr14

1.	Probleemi sõnastus	Üldharidussüsteemis ei käsitleta piisavalt tarbimise keskkonnamõju teemat, —metsamajandust, sellega seotud tegevusvaldkondi (jahindus, looduskaitse) <u>looduskultuuri</u>) ning puidukasutust.
2.	Probleemi kirjeldus	Tarbijad ei ole oma valikutes piisavalt keskkonnateadlikud, puit on kohalik ja taastuv loodusvara. Metsandusalase hariduse ülevaatamine. Õppekavades ei käsitleta metsandust terviklikult. Käesoleval ajal on tunda paljude inimeste mõistmatust metsamajanduslike tegevuste eesmärkide ja vajaduste kohta. Näiteid mitmete tavainimeste küsimuste ja arusaamade kohta: miks peab üldse metsa raiuma; lageraie teostamine tähendab, et metsloomad ei saa enam seal elada; metsahooldamise vajadusest ei saada aru; metsamajandust peetakse Eesti jaoks üldse vähetahtsaks majandusharuks jne.
3.	Miks see on tähtis?	Keskkonnaprobleemid maailmas Arusaamatuste vältimiseks. Aitab vältida vastuolusid. Tagab selgema arusaama sektori toimimisest, võimekusest, väärtusest. Metsandushariduse parem lõimimine. Traditsioonide jätkumise teema. Väärtuskasvatuse teema, mis ühiskondliku kokkuleppe aluseks.

4.	Kelle jaoks on see probleem?	Ühiskonna probleem.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	On tegemist osaliselt metsandusliku probleemiga. Jah, metsamaterjali omaduste teadvustamine. Õppekavade distsiplinaarne killustatus.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Metsamajanduse käsitlemine põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas. Loodusõpetuse ainekava: <u>I kooliastmes</u> ehk 1-3. klassis käsitletakse metsa temaatikat peamiselt liigiõppe kaudu. II kooliaste 4.-6.klass 6. klassis on teema „Mets elukeskkonnana“ III kooliaste 7.-9.klass Teema „Süsinikuringe ökosüsteemides.“ Õppekava näeb ette praktilist tööd süsinikuringe uurimiseks puu ja puidu näitel sh. puu vanuse määramist aastarõngaste abil. Geograafia ainekava: <u>III kooliaste 7.-9.klass</u> teema „Parasvöötme okas- ja lehtmets“ <u>Gümnaasium - Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid</u> Teema „Metsamajandus ja -tööstus ning keskkonnaprobleemid“
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleem on lahendatav
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Vt punkt 3.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. J. Aiaotsa algne sõnastus oli: Metsamajanduslike tegevuste mõistmatus paljude kodanike seas. EMPL-i algne sõnastus oli: Üldharidussüsteemis ei käsitleta piisavalt tarbimise keskkonnamõju teemat ja puidukasutust kui väikese keskkonnamõjuga tarbimise alternatiivi
10.	Otsus	Probleem sõnastatud

Töörühma lisatud ettepanek nr. 10

1.	Probleemi sõnastus	Looduses liikumise/loodusturismi ja tervisespordi jätkuva kasvu mõju metsakeskkonnale (looduskeskkonnale) ei ole piisavalt reguleeritud ja sellega kaasneva võimaliku negatiivse mõju ennetamine tagatud
2.	Probleemi kirjeldus	Looduses liikujate, tervisesportlaste ning teiste aktiivsete looduskasutusviiside harrastajate (sh loodusturismi valdkonna klientide) arv on viimasel kümnel aastal olnud pidevas kasvutrendis, harrastatavad metsa(loodus)kasutusviisid on mitmeskesistunud ning probleemiks on kerkimas külastuseks ettevalmistatud (metsa)looduse piisavus ja sellest tulenevalt järjest tugevamad looduses käijate jäetavad jäljed. Külastatavad loodusväärtused paiknevad nii era- kui riigimaadel. Külasuse korraldusele on süsteemsemalt tähelepanu pööratud riigimetsas, kus riigimetsa majandaja on välja arendanud teadmiste - (seirete ja uuringute) põhiselt metsa rekreatiivset kasutamist võimaldava säästlikult majandatava looduses liikumise süsteemi, mille eesmärgiks

		<p>on ühelt poolt luua täiendavaid võimalusi ja teiselt poolt kaitsta kasutatavat ressursi.</p> <p>Et inimesed tahaksid looduses aega veeta ja et neil oleks seal viibides piisavalt infot, peavad olema välja arendatud vastavad tugistruktuurid, mille moodustavad infoviidad, -punktid, -tahvlid ja -keskused, loodusrajad ning muud rajatised: laudteed ja vaatetornid. Vajalik on ka veebipõhine info matkaradade paiknemise ja sealsete väärtuste kohta.</p>
3.	Miks see on tähtis?	<p>Mets on oluline puhkuse veetmise paik. Metsas peetakse jahti, korjatakse marju, seeni ja teisi metsaande.</p> <p>Vastavalt metsaseadusele tuleb omanikul</p> <p>a) kaitsta metsa kasvutingimuste halvenemise eest.</p> <p>b) metsa kasutajad võivad telkida ja lõket teha kohtades, mille metsaomanik on selleks ette valmistanud ja tähistanud, või tema loal</p>
4.	Kelle jaoks on see probleem?	<p>Looduses liikujale - puudulik külastusinfrastruktuur</p> <p>Metsaomaniku jaoks, st ka riigi kui erametsaomaniku jaoks</p>
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	<p>Jah. Tegu on metsandusliku, täpsemalt metsa mittepuidulise kasutamise valdkonda puutuva probleemiga, mille juured peituvad eestimaalaste harjumuses ja soovis jätkuvalt igapäevase alusel (riigi)metsas liikuda; riigimetsa majandaja on oma loomisest saati looduses liikumise süsteemse korraldamisega tegelema, kasutades selleks metsa puidulisest majandamisest saadud ressursse</p> <p>Mets pakub nii majanduslikke hüvesid (puit, seemned-marjad jm metsatooted) kui sotsiaal- kultuurilisi hüvesid nagu rekreatsioon, matkamine, ajaloolis-kultuurilised paigad (hiemäed jne).</p>
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	<p>Looduskaitse arengukava täitmise aruandest selgub, et loodusradade külastajate arv on oluliselt kasvanud, ületades juba praegu 2020. aasta sihttaset, millest võime järeldada, et inimesed väärtustavad looduses liikumise võimalusi üha enam. Aastal 2016 külastajate arv 2,3 miljonit, 2020 sihttase 1,75 miljonit.</p> <p>RMK läbiviidava külastusmahu seire andmed MAK perioodil toetavad kasutuse intensiivistumist - 2011.a 1,55 mln külastust, 2017.a 2,4 mln külastust. RMK läbiviidavate külastajauuringute andmed (2010 vs 2015) näitavad kasutusviiside mitmekesisustumist ja muutumist, rõhuga aktiivsemale liikumisele. RMK tellitavad uuringud kinnitavad muuhulgas jätkuvat huvi metsaandide korjamise vastu.</p>
7.	Kas probleem on lahendatav?	<p>Jah. Probleem on lahendatav. Eeldab vajaminevate ressursside jätkuvat olemasolu ja nende eesmärgistatud kasutamist</p> <p>Loodusturismi arendamisel tuleb lähtuda säästva arengu, loodushoiu, maaelu ja pärandkultuuri säilitamise põhimõtetest; Tuleb arvestada liikide ja koosluste taluvust: ei planeerita külastusi õrna loodusega paikadesse tundlikel aegadel - inimesed suunatakse selleks ettevalmistatud kohtadesse, looduses liikumise tugistruktuure arendades/hooldades jälgitakse, et ei oleks liigselt koormatud piirkondi, kus rahvas juba oma massilise liikumisega loodust üleliia mõjutab.</p> <p>Arvestatakse nn sotsiaalse taluvusega, st külastuse planeerimisel arvestatakse kohalike elanike privaatsusvajadusega ja välditakse külastajate koondumist õuealade vahetusse lähedusse.</p>
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	<p>Kasvav looduses liikujate arv toob piirkonniti kaasa liigse koormuse. Metsa kasvutingimused halvenevad, metsa rekreatiivne väärtus väheneb, eestimaalased ei ole enam harjumuspärasteks kujunenud metsa rekreatiivse kasutamise võimalustega rahul.</p>

9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Loodusliikumine/loodusturism ja tervisesport ei ole reguleeritud
10.	Otsus	Probleem sõnastatud

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu esitatud probleem nr 12

1.	Probleemi sõnastus	Ühiskonna teadlikkus metsatööstuse rollist heaolu loomisel on madal
2.	Probleemi kirjeldus	<p>Puidutööstus on praktiliselt ainus majanduse valdkond, mis tasakaalustab Eesti väliskaubanduse bilanssi. Raiemahu vähenedes satuksime olukorda, kus peaksime hakkama riigina laene võtma jooksvate kulutuste katmiseks.</p> <p>Kaudselt on 70 000 (sellest 35 000 otseselt) töökohta seotud metsasektoriga.</p> <p>Stabiilse raiemahuga 15+ mln tm aitaksime kindlustada iseseisva hakkamasaamise aastast 2021, kui ELi toetused märgatavalt vähenevad.</p> <p>Selleks, et suudaksime väliskaubandusebilanssi paremini tasakaalustada, ei tohi aktsiisid halvendada puidutööstussektori konkurentsivõimet.</p>
3.	Miks see on tähtis?	Kui raiemahud vähenevad, siis ühiskonna kulutusteks saadaolev maksuraha hulk väheneb eksponentsiaalselt märgatavalt
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Terve ühiskond
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Jah.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	<p>2014 aastal oli metsanduse tegevusalade lisandväärtus kokku 700 miljoni euron. Tihumeetri kohta oli lisandväärtus aastal 2014 üle 90 euro.</p> <p>Metsanduse tegevusaladel hõivatute arv on püsinud 24 tuhande ligidal ning annab ligikaudu 4% Eesti kogu tööhõivest. Miljoni tihumeetri raiemahu kohta tuleb üle 3000 hõivatut. Koos kaudsete mõjudega – läbi vahetarbimise¹ ja lõpptarbimise² – on sektoriga seotud hinnanguliselt ligikaudu 67 tuhat töökohta, mis moodustab üle 10% Eesti hõivatute arvust</p> <p>Uuring “Puidukasutusest saadav lisandväärtus ja selle mõju sisemajanduse koguproduktile ja maksutulule”</p>

		http://www.eramets.ee/wp-content/uploads/2013/01/puidu_kasutusest_saadav_lisandvaartus_ning_selle_moju_eesti_sisemajanduse_koguproduktile_ja_maksutulule.pdf
7.	Kas probleem on lahendatav	On lahendatav läbi teadlikkuse tõstmise.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Tasakaalustamata metsakasutus. Ei teadvustata metsakasutuse võimalusi ja väärtusi.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Ühiskonna teadlikkus metsasaaduste kandvast rollist heaolu loomisel on madal
10.	Otsus	Probleem sõnastatud.

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu esitatud probleem nr 13

1.	Probleemi sõnastus	Metsas olevate loodusväärtuste täiendav kaitse ei kajastu kommunikatsioonis ja riiklikus statistikas.
2.	Probleemi kirjeldus	Lisaks riiklikele piirangutele kehtivad ka turupiirangud, mis on põhjustatud sertifitseerimisskeemidest. Nt vääriselupaigad, pühapaigad, suurendavad oluliselt kaitsealuse metsa osakaalu võrrelduna riikliku statistikaga.
3.	Miks see on tähtis?	Ressursi kasutamise vähendamine, hüvede vähenemine ühiskonnale
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Metsaomanikud, metsatööstus Eestis, riik
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Metsaomanikud peavad hakkama väga täpselt jälgima raievanust. Raiuda tuleb esimesel võimalusel, vastasel korral muutub see osa metsast potentsiaalseks vääriselupaigaks ja omanikul ei ole võimalik sellest metsast pärinevat puitu müüa Eesti tööstustele.

6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	"Metsade vääriselupaikade inventeerimise meetoodika" (Väljaandja: Keskkonnaministeeriumi metsaosakond. Suurem osa Eesti puidutööstustest kasutavad sertifitseeritud toorainet ja ei saa seetõttu ka potentsiaalsete VEP-ide puitu kasutada.
7.	Kas probleem on lahendatav	Jah. Olemasolevate looduskaitsealade kaitseväärtuse pidev seire.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Oluliselt tõuseb töötlemata puidu väljavedu ja Eestis jääb lisandväärtus saamata, metsaomanike motivatsioon metsa majandada langeb. Omandist loobumine.
9.	Ümbersõnastamine	Ümbersõnastatud. Algne sõnastus oli: Pehmete väärtuste kaudne kaitse ei kajastu riiklikus statistikas
10.	Otsus	Probleem sõnastatud.

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu esitatud probleem nr 16

1.	Probleemi sõnastus	Metsanduse potentsiaali maapiirkondades töökohtade loomiseks ei ole efektiivselt kasutatud
2.	Probleemi kirjeldus	Maapiirkonnad jäävad inimestest tühjaks, mis on julgeolekuprobleem ja riiklikult oluline küsimus. Peamisteks tööandjateks maapiirkonnas on põllumajandus ja metsandus ning puidutööstus. Perioodil 2010 kuni 2017 jäi raiemaht oluliselt alla MAK 2020 raames eesmärgiks pandu, mis pärsib maaelu arengut.
3.	Miks see on tähtis?	Tasakaalustatud regionaalseks arenguks (elu säilitamiseks maal).
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Riik, ühiskond,
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Jah, metsandusel kandev roll maaelus

6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	1 miljonile tihumeetrile raietele vastab ligikaudu 2350 töökohta, metsanduses ja puidutööstuses on palk keskmisest suurem. Metsasektor oluline tööandja maal. Ssisemigratsioon.
7.	Kas probleem on lahendatav	Jah.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Tööhõive vähenemine maapiirkondades.
9.	Ümbersõnastamine	Ei
10.	Otsus	Probleem sõnastatud.

II Probleemid, mida töörühmas ei ole jõutud lõpuni käsitleda või ei ole üldse jõutud käsitleda

Keskonnaameti esitatud probleem nr 11

1.	Probleemi sõnastus	Suuremate alade tarastamine, seal tavapärasest suuremas kontsentratsioonis ulukite kasvatamisega kaasnevad tulevikus kindlasti mõjud metsakasvatusele. Metsa ja kultuuride kahjustamine aia sees ja ka aedadega külgnevatel aladel põhjustab nende metsade seisundi halvenemist ja soodustab võimalikku haiguste levikut
2.	Probleemi kirjeldus	<ol style="list-style-type: none">1) Seadusandlus (KKM 28.05.2013 määrus nr 31) ei määratle konkreetseid nõudeid ulukiaedadele. Teatud juhtudel on võimalik aedade rajamisel ehitusseadustiku mõttes ehitusteatis ja projekti esitamise nõuetest mööda hiilida (kui aia rajamisel kaevetöid ei teostata, siis ei ole vaja ehitusteatis või projekti esitada vastavalt ehitusseadustiku lisale 1). Praegu puuduvad konkreetsed kriteeriumid, mille puhul tuleks ulukite tehistingimustes pidamise koha rajamise puhul eelnevalt algtada keskkonnamõtjude hinnang. See on tinginud aedade kontrollimatu rajamise Porkuni ja Järvajõe külades, Lääne-Virumaal.2) Hetkel välja antav jahilukite tehistingimustes pidamise luba on tähtajatu, loa nõuete täitmist ei kontrollita regulaarselt. Rikkumiste korral ei saa järelevalveasutused rakendada järgmisi sanktsioone: trahv, sunniraha, asendustäitmine, kuna looduskaitse- ja loomakaitseaduses (sh alamaktides) puuduvad sätted, mis seda võimaldaks. Reguleerimata on loa taotlemise kord olemasoleva hirveaia laienemise korral. Aiaga ümbritsetud aladel esinevad olulised hirvekahjustused kasvavale metsale. Vigastatud puude olemasolul suureneb metsahaiguste leviku risk. Porkuni hirveaias on algne 50-pealine hirvekari kasvanud

		700 isendi suuruseks karjaks. Kindlasti on ühesugusel pindalal 700 looma mõju keskkonnale suurem kui 50 isendi oma.
3.	Miks see on tähtis?	Kontrollimatu ulukiaedade rajamine võib oluliselt suurendada metsakahjustusi ja haiguste levikut nii aias sees kui ka aiaga külgnevatel aladel, kuna aiad mõjuvad tõkkena, mis koondab metsloomi kindlatesse piirkondadesse.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Kodanike ja kohaliku kogukonna jaoks
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on nii jahindusliku kui ka metsandusliku probleemiga.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Kontrollimatu alade tarastamine Porkuni ja Järvajõe külade ümbruses, Lääne-Virumaal. Aedade rajamise tõttu on takistatud nii inimeste kui ka metsloomade liikumine piirkonnas. Suurte tarastatud alade tõttu on takistatud inimeste ja loomade liikumine ka Toosikannu hirveaia lähiümbruses.
7.	Kas probleem on lahendatav?	On lahendatav. Vajalik seadusandluse muutmine ja kaasajastamine
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Piirkonna elanike kasvav pahameel. Metsakahjustuste jätkuv suurenemine ja haiguste levik.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Töörühm ei tuvastanud sotsiaalvaldkonna probleemi. Ettepanek saata ka teistesse töörühmadesse.

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 18

1.	Probleemi sõnastus	Töökohtade vähenemine maal
2.	Probleemi kirjeldus	Ühiskonnas on loodud kuvand, kus metsamajandaja on halb, ühiskonnavaenulik element ja metsade majandamine võrdsustatakse keskkonnanäivitamisega. See on viinud selleni, et metsaomanikud on loobumas kas majandustegevusest või koguni kinnistutest. Väheneb ettevõtlikkus. Metsadele kehtestatakse ebamõistlikke piiranguid.
3.	Miks see on tähtis?	Tänane olukord sunnib elanikel leidma teisi elatusallikaid ning KOV suurendama kulutusi toetustele ja/või väheneb nende tulubaas, kuna enam kui pool KOV tulubaasist moodustab tulumaks.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Elanikud, KOV, ettevõtjad
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	A) ebamõistlikud majandustegevuse piirangud, probleemi juured seadusandluses, teadlikkuses B) metsanduse kommunikatsioon ja loodusharidus Probleemi juured on kommunikatsioonis, ühiskonnanäoiaakute väärar kujundamises, puudulikus hariduses ja teadlikkuses.

6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Looduskaitsete piirangute kehtestamine on viimasel aastatel selgelt kasvanud ning alati ei ole need tingitud hädavajadusest. Eesti on metsade kaitse osas Euroopa absoluutne tipp.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Ebamõistlikest majanduslikest piirangutest loobumine (kvantitatiivne looduskaitse peab asenduma kvalitatiivse looduskaitsega). Metsamajandust selgitavad programmid koolides. Informatsiooni tasakaalustamine, lisaks keskkonnaväärtustele räägitakse ka sotsiaalsetest ja majanduslikest väärtustest
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Maaelu hääbub. Riigi jätkusuutlikkus väheneb
9.	Übersõnastamine	
10.	Otsus	Käsitletud EMPL probleem nr 16 Metsanduse potentsiaali maapiirkondades töökohtade loomiseks ei ole efektiivselt kasutatud

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 19

1.	Probleemi sõnastus	KOVi-le ei hüvitata riigi poolt tehtud maamaksusoodustusi looduskaitsealustele maadele
2.	Probleemi kirjeldus	Riik on deklareerinud, et looduskaitse on riigi ülesanne. Riik annab looduskaitsetele maadele maamaksusoodustusi.
3.	Miks see on tähtis?	Laekumised KOV-i eelarvesse vähenevad ja see ei võimalda seadusega KOV-ile pandud ülesannete täitmist.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	KOV
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	KOV suhtes ebaõiglane looduskaitsealuste maade maksustamine. Kaudselt maksab KOV vähenenud maamaksu näol kinni riigi poolt kehtestatud looduskaitsete piirangud.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Omavalitsustel jääb tänase seisuga saamata ca 3,5 mln €. Iga uue looduskaitsete piirangu kehtestamisel viiakse KOV-i eelarvest täiendav summa välja
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleemi lahendamiseks A) riik hüvitab KOV saamata jäänud maamaksu B) riik ei vabasta eraomanike omanduses olevaid looduskaitsete maid maamaksust vaid hüvitab need suuremate toetustega ja eraomanikud maksavad maamaksu
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	KOV ei jätku oma ülesannete täitmiseks piisavalt vahendeid. Süveneb vastuolu keskvalitsuse ja KOV vahel.
9.	Übersõnastamine	
10.	Otsus	See võiks olla käsitletud ökoloogias suure kompensatsiooniteema all (probleem nr 37 Metsa loodusväärtuste hoidmise finantsmehhanism ei

		<p>ole piisav, jätkusuutlik ja õiglane) Sotsiaalvaldkonna probleem nr 6 Piirangutest tulenevate saamata jäänud tulu kompenseerimine metsaomanikele pole sageli piisav või puudub üldse. Kuna tegemist ei ole ainult kompensatsiooni vaid ka KOV tulubaasi teemaga, siis kokkuvõttes arvestada selle komponendiga.</p>
--	--	---

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 20

1.	Probleemi sõnastus	Rohevööndite jätmise elumupiirkondade lähedusse
2.	Probleemi kirjeldus	Elanike seas on tekitanud pahameelt suured lageraielangid elumupiirkondade vahetus naabruses (nn rohevööndis ja parkmetsas), aga samuti sanitaarkaitsemetsades. KOV-idega ei kooskõlastata metsateatise.
3.	Miks see on tähtis?	Vältida suurte raiesmike tekkimist elumupiirkondade ja ettevõtluspiirkondade vahetus lähedusse. Elukeskkonna kvaliteet halveneb.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Elanikud, KOV
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Raieviisid peaksid olema mitmekesisemad. Omavalitsusel peaks olema suurem võimalus riigimetsa (avalik-õigusliku metsa) majandamisel rohevööndi ja sanitaarkaitsemetsade majandamisel kaasa rääkida. Probleemi juured on selles, et läbi aegade on KOV-e tõrjutud maade munitsipaliseerimisel. Metsamaa munitsipaliseerimine on pea võimatu
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Munitsipaalmaade osakaal maafondis on olematu, eriti kui vaadata metsamaad.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Munitsipaalmaade majandamisel on kohalikel inimestel suurem võimalus kaasa rääkida. KOV asub inimestele lähemal, et läbi rääkida, kuidas rohevööndi ja sanitaarkaitsemetsa majandada. Rakendada tuleks mitmekesisemaid raieviise.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Inimeste negatiivne hoiak metsanduse suhtes järjest süveneb ja see takistab normaalset metsamajandamist ka seal, kus seda oleks võimalik teha.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Seotud L-Mari Väli probleemiga nr 2 Metsamajanduse planeerimisprotsessis ei ole piisavalt arvestatud metsamajanduse mõju elamumaa kinnistutele.

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 21

1.	Probleemi sõnastus	Kehtestatavad LK-piirangud ei arvesta kehtivaid valla üldplaneeringuid
2.	Probleemi kirjeldus	Uued LK-piirangud ei arvesta valla üldplaneeringuid. LK-piirangute kehtestamisel ei ole kohalikul elanikkonnal ega KOV võimalusi oma seisukohti sisuliselt kaitsta. Saab ainult arvamust avaldada

3.	Miks see on tähtis?	Omavalitsus peab arenema tasakaalustatult ja terviklikult. Ei saa olla nii, et ühte valdkonda eelisarendatakse teiste arvelt ilma igasuguse riskianalüüsita kohalikule elule. Kohalikud elanikud peavad saama kaasa rääkida kõikides KOV territooriumil toimuvates küsimustes. Üldplaneering annab KOV territoriaalse arengu põhisuunad ja kui sellega minnakse vastuollu, siis tuleb neid vastuolusid lahendada üldplaneeringut muutva planeerimisprotsessiga, kus KOV volikogul on otsustav roll.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Elanikud, KOV
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Probleemi juured peituvad KOV ignoreerimises ja maaelu mitteterviklikus käsitluses
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Tänane seadusandlus ei kohusta LK-piirangute kehtestamisel riiki, kui ta läheb vastuollu KOV üldplaneeringuga, menetlema piirangute kehtestamist nii, et selle raames toimuks üldplaneeringu muutmine KOV volikogu poolt. Näiteks Nabala-Tuhala LKA moodustamine
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleemi lahendamiseks tuleb arvestada KOV autonoomiaga ka LK piirangute kehtestamisel ja juhul kui need lähevad vastuollu üldplaneeringuga, menetleda seda üldplaneeringut muutva planeeringuna.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Maaelu hääbub, KOV autonoomiat eiratakse, seaduskuulekus väheneb
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Tegemist ei ole kitsalt metsandusliku probleemiga. Käsitleda koos probleemiga „Puudub metsamajanduse pikaajaline visioon ning metsamajanduse stsenaariume pole koostatud koos mõjude hinnanguga metsanduslikule haridusele ja tööhõivele.“ Ning liita planeeringute temaga. Käsitleda pikast (50 -100 a) perspektiivist lähtudes.

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 22

1.	Probleemi sõnastus	Metsateede ja kuivendusvõrkude ebarahuldav seisukord eramaadel
2.	Probleemi kirjeldus	Metsateed ja kuivendusvõrgud eramaadel on ebarahuldavas seisukorras. Investeeringute mahud sinna on olnud puudulikud. Paljud metsaomanikud ei ole majanduslikult ise suutelised neid investeeringuid tegema
3.	Miks see on tähtis?	See teeb keeruliseks metsade erinevate väärtuste kasutamise. Raskenevad päästeoperatsioonid metsatulekahjude või eksinud inimeste otsimise korral. Väheneb metsade majanduslik tootlikkus ja sotsiaalne tähtsus.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Elanikud
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga?	Juured peituvad eraomanike väheses võimekuses infrastruktuuri investeerida, aga samuti komplitseerib olukorda, kus ühe tee ja ühe

	Kus on probleemi juured?	kuivendusvõrgu taga võib olla kümneid väikemetsaomanikke ning nende ühe „mütsi“ alla saamine on probleemne
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Teed ja kuivendusvõrgud on kehvad, tegelikud investeeringud väikesed.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleemi aitaksid lahendada vastavad toetusmeetmed, kus oleks piisavalt vahendeid ning hästi toimivad erametsaühendused
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Metsadele ligipääsetavus halveneb aasta-aastalt veelgi, metsade mitmekülgne kasutamine väheneb, metsade majanduslik tootlikkus ja sotsiaalne tähtsus väheneb
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Käsitletud L-M Väli probleemi nr 5 all. „Metsandusega seotud taristute (teede) korrashoid ja areng pole piisavalt tagatud“ Majandustöörühmas „Amortiseerunud teedevõrgustik erametsamaal“ ja „Amortiseerunud maaparandussüsteemid erametsamaal vähendavad metsade tootlikkust

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 23

1.	Probleemi sõnastus	Kõiki looduskaitselisi piiranguid ei hüvitata
2.	Probleemi kirjeldus	Kõiki looduskaitselisi piiranguid ei hüvitata. Tegemist on ebaseadusliku olukorraga, kus ühe osa elanike arvelt lahendatakse kogu ühiskonna vajadused. Juhul kui majandustegevus on keelatud peaks riik koheselt hüvitama piirangutest tekkinud kahju. Samuti tuleks mitte NATURA aladel piiranguvöönditesse jäävate alade eest maksta õiglast hüvitist suuremate kulude ja saamata jäänud tulude eest nii nagu seda tehakse NATURA aladel.
3.	Miks see on tähtis?	Elanike võrdse kohtlemise printsiibi jälgimine. Riski vähendamine, et looduskaitse rikkust võetakse kui karistust, millega kaasneb tasu maksmata riigistamine ning seeläbi varjatakse või hävitatakse KOV territooriumil loodusväärtusi.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Elanikud, eluslooduse objektid
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Juured peituvad riigi väärarandus- ja looduskaitsepoliitikas. Ei saa lubada endale asju, mille jaoks raha ei ole.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	NATURA alast välja jäävatele piirangualadele hüvitist ei maksta. Maade võõrandamise järjekord on erakordselt pikk
7.	Kas probleem on lahendatav?	Probleem on lahendatav kui täidetakse põhiseadust ning sundvõõrandamise korral hüvitatakse koheselt ja õiglaselt metsamaa väärtus ning riigi kodanikke koheldakse võrdselt. NATURA aladest välja jääv looduskaitselisi piirangud tuleb täielikult hüvitada ka piiranguvööndis

8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Suureneb risk looduskaitsete väärtuste mitte registreerimises ja/või hävinemises. Väheneb inimeste ettevõtlikkus. Väheneb seaduskuulekus.
9.	Übersõnastamine	
10.	Otsus	See võiks olla käsitletud ökoloogias suure kompensatsiooniteema all (probleem nr 37 Metsa looduväärtuste hoidmise finantsmehhanism ei ole piisav, jätkusuutlik ja õiglane) Sotsiaalvaldkonna probleem nr 6 Piirangutest tulenevate saamata jäänud tulu kompenseerimine metsaomanikele pole sageli piisav või puudub üldse

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 24

1.	Probleemi sõnastus	Metsa väljaveoteede lõhkumine ja raiesmike mittekorrastamine (sügavate rööbastike tekitamine).
2.	Probleemi kirjeldus	Metsa väljaveol rikutakse teid ja raiesmikud jäetakse korrastamata.
3.	Miks see on tähtis?	Halveneb teede olukord, mis teeb keeruliseks metsade erinevate väärtuste kasutamise ja teede sihipärase kasutamise. Häiritud on ligipääs kinnistutele. Korrastamata raiesmikud häirivad vaadet
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Elanikud.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Probleem on metsanduslik ja tuleneb sellest, et sageli ei järgita metsaveoks kehtestatud piiranguid (väljavedu ebasobivate ilmastikutingimustega nt külmumata pinnas) või ei pöörata tähelepanu raiesmiku korrastamisele.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	KOV-ide poole pöördub igal aastal väga palju kohalikke elanikke, kes on häiritud metsaveoga lõhutud teedest ja korrastamata raiesmikest..
7.	Kas probleem on lahendatav?	Tugevdada järelevalvet metsavedajate osas ning seada koormuspiiranguid. Abiks oleks ühtse infosüsteemi väljatöötamine (nt metsaportaali avaliku vaate kaudu), kust oleks võimalik näha ajakohast infot aset leidvate raietööde, tööde teostajate, vedajate, raietööde staatuse ja väljaveoks kasutatavate teede ning kinnistute osas. Sellist infot saaksid kasutada ka KOV-id. Raieloa eelduseks peaks olema kokkulepped väljaveoteede kasutamise ja vajadusel taastamise osas.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Suureneb elanike vastuseis metsa raiumisele ja sellega seotud väljaveole. Lõpuks on olukord, kus realselt probleemi tekitaja kaob ning ei vastuta probleemi likvideerimise eest. Teistel ei ole ressursi ning lõpuks ei pääse keegi metsa ei majandusvara ega ka loodusvara kasutama
9.	Übersõnastamine	
10.	Otsus	Teema on käsitletud ökoloogia töörühmas.

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 25

1.	Probleemi sõnastus	Jäätmete (olmeprügi, vanad rehvid, tehnika jne) metsa viimisega reostatakse metsa.
2.	Probleemi kirjeldus	Lisaks üldpildi koledaks tegemisele, võidakse kahju teha metsale erinevate kemikaalidega või ohtlike jäätmetega. Prügi võib endast ohtu kujutada ka metsas liiklejatele, kes võivad end vigastada näiteks maas olevate klaasikildudega
3.	Miks see on tähtis?	Kohalikele elanikele, turistidele, metsas viibijatele
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Pole otseselt metsanduslik probleem, kuid kindlasti on see sellega seotud. Probleem võib olla seotud inimeste vähese keskkonnateadlikkuse, hariduse või ka finantsilise küljega
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Metsas leiduv prügi, mida tuuakse pidevalt juurde
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Metsa on veetud väga palju jäätmeid, mis ei kõdune sh suurjäätmeid (olmetehnika, mööbel jne).
7.	Kas probleem on lahendatav?	Jah. Inimeste keskkonnateadlikkuse tõstmine, jäätmete tasuta äraandmise võimalus vähemkindlustatud peredele
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Metsade reostus suureneb.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Majandustöörühmas kirjeldatud probleem „Metsade prügistamine ja risustamine tekitab lisaks visuaalsele reostusele, jäätmete kõrvaldamiskulule, eluslooduse kahjustamisele, pinna- ja veereostuse ohule mh metsapõlengu ohu (puistu hävimisega kaasnev majanduskahju)“ Sots tg nõustub et jäätmemajanduse korraldamine on problemaatiline

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 26

1.	Probleemi sõnastus	Metsamaterjali realiseerimisega seotud seadusandlus. Tulenevalt seadusandluse piirangutest KOVi munitsipaalvarale, pole võimalik raiest saadud metsamaterjalist saada parimat tulu
2.	Probleemi kirjeldus	Väheneb metsamaterjali müügist saadav tulu, müügiprotsessi pikenemisega võib rikneda metsamaterjal
3.	Miks see on tähtis?	KOV-ile

4.	Kelle jaoks on see probleem?	Tegemist on seadusandlusliku probleemiga
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Munitsipaalvara kasutamist reguleeriv seadusandlus.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Väheneb metsast saadav tulu
7.	Kas probleem on lahendatav?	Jah
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Väheneb KOV-i huvi metsa majandamise vastu.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	<u>Sots tg: täiendada ja täpsutada, millised sätted on problemaatilised.</u>

Eesti Linnade ja Valdade Liidu esitatud probleem nr 27

1.	Probleemi sõnastus	Vajadus võimalikult täpse ja adekvaatse metsainventeerimise süsteemi järgi.
2.	Probleemi kirjeldus	KOV-il puudub pika perspektiivi vaade, et korraldada stabiilset vallaelu
3.	Miks see on tähtis?	Vajalik on töökindel ja läbipaistev metsainventeerimise süsteem. Mis välistaks populismi ja andmetega manipuleerimise võimaluse
4.	Kelle jaoks on see probleem?	KOV-ile
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Tegemist on metsandusliku probleemiga, mille põhjuseks on läbipaistva ja täpse inventariseerimissüsteemi puudumine,
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	Praeguse süsteemi puudulikkus on näha meedias kajastuvates vaidlustes, kus olemasolevaid andmeid kasutades leiab iga vaidleja endale sobivad numbrid.
7.	Kas probleem on lahendatav?	Loodetavasti on võimalik leida täpsem ja erinevate poolte poolt aktsepteeritud inventeerimise süsteem
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Jätkuvad lõputud vaidlused selle üle, kui palju on metsa.
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	<u>Sots tg: täiendada kirjeldust. Seos stabiilne vallaelu ja metsa andmete vahel vajab täpsustamist.</u>

III Probleemid, mis on töörühma esitatud, kuid käsitletud teise probleemi all või ühendatud teise probleemiga

Marek Kase esitatud probleem nr 9.

1.	Probleemi sõnastus	Tööstuse ja linnaruumi kooseksisteerimine
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	Eraldi probleemina ei käsitleta, sest kaetud teiste probleemide all.

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu esitatud probleem nr 14

1.	Probleemi sõnastus	Üldharidussüsteemis ei käsitleta piisavalt tarbimise keskkonnamõju teemat ja puidukasutust kui väikese keskkonnamõjuga tarbimise alternatiivi
2.	Probleemi kirjeldus	Tarbijad ei ole oma valikutes piisavalt keskkonnateadlikud, puit on kohalik ja taastuv loodusvara, mille kasutamine alternatiivina imporditud fossiilsetele kütustele ja muudele materjalidele on alati keskkonnasõbralikum
10.	Otsus	Lisatud Jaan Aiaotsa probleemi nr 8 juurde (Üldharidussüsteemis ei käsitleta piisavalt tarbimise keskkonnamõju teemat, metsamajandust, sellega seotud tegevusvaldkondi (jahindus, looduskaitse) ning puidukasutust) ja kirjeldatud seal.

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu esitatud probleem nr 15

1.	Probleemi sõnastus	Raiemahu langedes alla kriitilise piiri (MAK 2020 eesmärgid) kannatab Eesti elanikkonna heaolu
2.	Probleemi kirjeldus	<p>Lähtuvalt MAK2020 indikatsioonidest on tehtud investeeringuid, loodud töökohti ja ümber orienteeritud soojamajandus. Puidul on kande roll kohalikus küttemajanduses ning väliskaubanduse bilansi tasakaalustamises. Raiemahu langedes alla kriitilise piiri (11 mln TM) kannatavad Eesti väliskaubandus, kohalikud puidutööstused, seeläbi töökohad ja maksulaekumine ning kodusooja tarbijad.</p> <p>Puidutööstus on praktiliselt ainus majanduse valdkond, mis tasakaalustab Eesti väliskaubanduse bilanssi. Raiemahu vähenedes alla 11 mln TM. peaksime hakkama võtma laene.</p> <p>Raiemaht ja juurdekasv ei vasta Eesti metsade potentsiaalile. Puidu pakkumine on volatiivne.</p>

10.	Otsus	Lisatud Linda-Mari Väli esitatud probleemi nr. 3 juurde (Puudub metsamajanduse pikaajaline visioon ning metsamajanduse stsenaariume pole koostatud koos mõjude hinnanguga metsanduslikule haridusele ja tööhõivele.) ja kirjeldatud seal.
-----	-------	--

Eesti Metsa- ja Puidutööstuse Liidu esitatud probleem nr 17

1.	Probleemi sõnastus	Riiklikult puudub majandusharu pikaajaline visioon mis põhjustab sektoris erimeelsusi ja volatiivset tegutsemiskeskonda ettevõtetele ning maaomanikele.
2.	Probleemi kirjeldus	Omanikul puudub kindlus oma vara kasutamise vabaduste säilimise osas, ettevõtetel puudub investeringukindlus jne. Mis tuleneb seadusemuudatustest ja kaitsealade loomistest mis ei ole piisavalt pikalt ette kommuniqueeritud.
10.	Otsus	Lisatud Linda-Mari Väli esitatud probleemi nr. 3 juurde (Puudub metsamajanduse pikaajaline visioon ning metsamajanduse stsenaariume pole koostatud koos mõjude hinnanguga metsanduslikule haridusele ja tööhõivele.) ja kirjeldatud seal

IV Probleemid mis esitati 22.05 töörühma

Linda-Mari Väli probleem nr 7

1.	Probleemi sõnastus	Ebaeetilised võtted kinnistute ja raieõiguse ostmisel ja kasutusvalduste seadmisel, mis on väga aktiivsed ja pealetükkivad. Tagajärjeks see et metsaomanikud ei saa õiglast hinda.
2.	Probleemi kirjeldus	Väikemetsaomanikud kaebavad üha rohkem levinud viisi pärast kaubelda telefoni kaudu metsaomanikega nende kruntide või raieõiguse allapoole turuhinda ostmise võimaluse üle. Helistajad ei taha tihtipeale täpsustada, kust pärineb nende andmebaas ning sageli on tegemist lühikese tsükliga äriettevõtetega, missuguste töös esineb tihtipeale rikkumisi (ntks maksude tasumata jätmist, metsa uuendamata jätmist, raiumist üle kinnistu piiride jms).
3.	Miks see on tähtis?	Oma töömetoodikaga konkureerivad sellised ettevõtted ebaausalt tõsisemate metsaettevõtjatega ja viivad alla kogu metsaettevõtluse mainet.
4.	Kelle jaoks on see probleem?	Metsatööstus, riik, metsaomanikud

5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	Jah. Probleemi juured on liiga lõdvas seadusandluses.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	https://heureka.postimees.ee/4482259/eestis-pole-avalikku-metsaturgu https://heureka.postimees.ee/4482205/eluaegne-metsamees-lembit-maamets-riik-on-lasknud-metsatoosturitel-endale-pahe-istuda https://arvamus.postimees.ee/3983239/nils-niitra-tean-kes-sa-oled
7.	Kas probleem on lahendatav	Lahendatav. Vähendada stiimuleid mis võimendavad ebaeetiliste võtete kasutamist. Piirinaabritele ostueesõiguse andmine vähendaks probleemi. Metsaomanike teadlikkuse tõstmine, turuinfo levitamine. Metsakorralduse spetsialist Lembit Maamets on hinnanud, et kui raieõiguse või metsamaa müügile kehtestatakse mõõduka pikkusega raiemoratorium (pikem kui mõni kuu, lühem kui viis aastat), siis muudaks see praegu väga levinud ebaausa ärimudeli viljelemise võimatuks.
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	Praegune halläri jätkub, olles pinnuks silmas nii ausatele metsaettevõtjatele. Metsaomanikele kui ühiskonnale tervikuna
9.	Ümbersõnastamine	Oli: Praegune metsaäri praktika võimaldab õilmitseda ühiskonna silmis halvaks panu pälvinud äripraktikatel
10.	Otsus	Sõnastatud. Käsitleda ka sots tööühmas. Sots tg: tegemist on ebaeetilise käitumisega ja surve olemas.7 punkt ei pea lahendusi pakkuma. Lahendusi peab leidma ja kaaluma arengukava koostamise käigus.

Toomas Lemming esitatud probleem nr. 7

1.	Probleemi sõnastus	Füüsilisest isikust erametsaomanike (edaspidi talumetsaomanike) arvu ja nende omandis oleva metsamaa jätkuv vähenemine ning juriidilisest isikust metsaomanike (edaspidi firmametsaomanike) metsamaa pindala intensiivne suurenemine.
2.	Probleemi kirjeldus	Järjest enam väheneb talumetsaomanike, meie põliskultuuri järjepidevuse kandjate, arv ning talumetsaomanike omandis oleva metsamaa pindala. Väheneb metsade püsiomanikkond. Siseriiklike metsandustoetustega ja EL metsameetme toetustega soodustatakse metsaomandi koondumist firmade omandisse.

		Metsandusliku ühistegevuse suunamisel ei arvestata rahvusvaheliselt tunnustatud ühistegevuse põhimõtetega ning see on toonud kaasa talumetsaomanike vähese huvi ühistegevuse vastu.
3.	Miks see on tähtis?	<p>Mida vähem on meil talumetsaomanikke ja talumetsi, seda:</p> <ul style="list-style-type: none">-vähem on meil põliskultuuri järjepidevuse kandjaid ning seda vähem kasvab neid juurde;-kiiremini hääbub meil maaelu ja maakultuur;-vähemsäästvam on meie metsamajandus; <p>Mida rohkem on meil talumetsaomanikke ja talumetsi, seda:</p> <ul style="list-style-type: none">-jätkusuutlikum on meie põliskultuuri järjepidevus;-jätkusuutlikum on maaelu, maakultuuri ja kultuuripärandit austava ning selle jätkusuutlikuna hoida oskava järeltuleva põlvkonna kasvatamine;-tervem on kogu meie ühiskond;-kindlamalt säilib meil omariiklus;-suurem on meie riigi kaitsevõime (sõjalise kallaletungi või looduskatastroofi puhul)-turvalisem on elukeskkond maapiirkondades (püsielanik hoiab omandil silma peal)
4.	Kelle jaoks on see probleem?	See on probleem kogu ühiskonna ja riigi jaoks.
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	<p>Tegu on metsandusliku ja metsandusest tuleneva probleemiga. Probleemi juured on järgmised.</p> <ul style="list-style-type: none">A. Riiklikult on loodud firmadele metsade majandamiseks soodsamad tingimused kui talumetsaomanikele.B. Puudused kehtivas seadusandluses ja arengukavas.
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	<p>Taasiseseisvunud Eestis ei olnud ühtegi firmat, kellel oleks olnud õigus maid (metsi) tagasi saada. Samal ajal oli teoreetiliselt ~140 000 põlistalu endisel omanikul või nende järeltulijatel võimalik tagasi saada ca 3 milj. ha maad.</p> <p>2008 aastaks olid firmad kokku ostnud 207 100 ha endisi põliseid talumetsi ning 2016 aastaks juba 430 300 ha ja aasta aastalt see pindala suureneb.</p> <p>2008 aastal oli talumetsaomanike omandis 766 300 ha talumetsi ning 2016 aastal ainult 664 300 ha ja aasta aastalt see pindala väheneb.</p> <p>Põllumajandusministeeriumi andmeil maksti metsameetme 1.5.1 raames aastail 2007-2014 välja toetuste üldsummast füüsilistele isikutele vaid 16% ning juriidilised isikud said ülejäänud 84 % toetustest.</p> <p>2010 aastal oli metsaühistutesse koondunud firmade metsade pindala 155 331 ha (59 % kogu firmametsade pindalast) ja 2015 aastaks oli see suurenenud juba 300 723 ha-ni (80 % kogu firmametsade pindalast).</p> <p>2010 aastal oli metsaühistutesse koondunud talumetsade pindala 75 533 ha (10 % talumetsade pindalast) ja 2015 aastaks oli see suurenenud 155 160 ha-ni (22 % talumetsade pindalast).</p>
7.	Kas probleem on lahendatav	<p>Probleem on lahendatav.</p> <ul style="list-style-type: none">A. Riiklikult tuleb seadusandluse ja toetuste süsteemi loomise kaudu soodustada talumetsaomandi säilitamist ja pidurdada talumetsaomanike arvu vähenemist ning teha kõigile talumetsaomanikele kättesaadavaks siseriiklikud metsanduslikud toetused (<i>100 000 talumetsaomanikul puudub alates 2020 aastast siseriiklike metsandustoetuste taotlemise</i>

		<p>võimalus) ja lõpetada firmametsaomanikele siseriiklike toetuste maksmine.</p> <p>B. Riiklikult tuleb kaasa aidata talumetsade kasumlikuma majandamise kujundamisele. (Talumetsad koosnevad võrreldes firmametsadega oluliselt suuremas mahus majanduslikult väheväärtlikumat puitu kasvatavatest metsadest, sest talumetsades on palju metsastunud endisi karja-, heina- ja põllumaid. Samuti on väga suur hall lepa puistute osakaal.)</p> <p>C. Riiklikult tuleb väärtustada põlistalud kui ainukesed Eesti põliskultuuri materjaalse ja ka vaimse kultuuripärandi järjepidevuse kandjad.</p> <p>D. Metsa- ja maaomandi järjepidevus aitab alaliselt säilitada Eesti põliskultuuri materjaalse kui ka vaimse kultuuripärandi järjepidevuse säilimist läbi aegade.</p> <p>E. Seadusandlikult sätestada peremetsanduse mõiste</p>
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	<p>Kui probleemiga ei tegeleta, siis:</p> <p>A. järjest raskemaks muutub põhiseaduse peamiste eesmärkide - eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise tagamine;</p> <p>B. suureneb eestlaste väljaränne, sest maa- ja metsaomand ei seo teda enam Eestiga;</p> <p>C. langeb Eesti ja Eesti metsanduse maine, sest väheneb säästva metsanduse (pere- ehk talumetsanduse) osakaal ja suureneb mittesäästva (firmametsanduse) osakaal;</p> <p>D. järjest rohkem läheb metsast saadav tulu maaelust ja maaelu arendamisest välja (ka Eestist välja);</p> <p>E. nõrgeneb siseturvalisus ja riigi kaitsevõime</p>
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	<p>Uurida probleemi seost majanduse ja sotsiaal valdkonna probleemidega. Probleem on sõnastatud.</p> <p>-Sotsialvaldkonna ettepanek uurida, miks see protsess toimub, kas ikka on toetamine on see teema, millest tulenevalt toimub omandi muutus. Seos Jaanus Auna probleemiga nr 1 „Metsaomandi koondumine kaotab maaomandi järjepidevuse“</p>

Jaanus Auni probleem nr. 1

1.	Probleemi sõnastus	<p>Metsaomandi koondumine kaotab maaomandi järjepidevuse</p>
2.	Probleemi kirjeldus	<p>Aastal 2015 kuulus 35% erametsamaast juriidilistele isikutele. Samas moodustasid juriidilised isikud 5% metsaomanike arvust. Juriidilistele isikutele kuuluva metsamaa keskmine suurus on 65,7 ha, kuid füüsilisele isikule kuuluva metsamaa keskmine suurus on 6,4 ha. Väärtuslikum erametsamaa on koondumas mõne tuhande juriidilise isiku kätte tuues tulevikus eeldatavalt kaasa senisest aktiivsema metsamajandamise. Metsaomandi koondumine kaotab Esimese Vabariigi ajast jäänud maaomandi järjepidevuse ning koos sellega eelkõige metsaomanikust linnainimese senise sideme maa ja loodusega. Mets on olnud eksistentsiaalne osa eestlusest ja eestlase narratiivist, nagu sellest on kirjutanud oma raamatutes näiteks Valdur Mikita¹. Tekitades toetuste, maksude vms-ga omandisuhete muutust toob see</p>

		<p>kaasa lisaks metsamajandamisele ja sellest saadavale tulule vaimset muutust, millega peame arvestama. Seetõttu ei saa metsamajandamises eraldi eesmärgiks võtta metsaomandi koondamist juriidiliste isikute kätte, vaid pigem tuleks panustada füüsilisest isikust metsaomanike aktiveerimisse. Viimasel kümnendil on juriidilistele isikutele kuuluva metsamaa pindala rohkem kui kahekordistunud, mis näitab juriidiliste isikute suuremat võimekust investeerida metsamaasse ning toota seal tulu. Metsaregistrisse kantud üle 50 ha metsamaaga kinnistud moodustavad 9,4% juriidiliste isikute metsamaast (5% füüsiliste isikute metsamaast).</p> <p>Juriidilised isikud on aktiivsemad nii raiel kui metsa uuendamisel. Juriidiliste isikute kavandatud raiemaht moodustas 58% ja füüsilisest isikust metsaomanike kavandatud raiemaht 42% aastal 2016². Toetustel on olnud oluline roll metsamajandamisele kaasa aitamises, juriidilised isikud on ka toetuste taotlemisel olnud pisut aktiivsemad. Kui metsa uuendamise toetust maksti aastatel 2007-2015 kokku 33 503 hektarile kogusummas 6,6 mln EUR, siis sh juriidilistele isikutele 47% ja füüsilistele isikutele 42%. Tuleb siiski märkida, et füüsiliste isikute aktiivsus on viimastel aastatel kasvanud nii toetuste taotlemisel kui sellega seonduvalt ka metsade majandamisel (nt metsa uuendusele makstud toetuses kolmekordistus füüsiliste isikute osakaal 21%-lt aastal 2009 63%-ni aastaks 2014).</p>
3.	Miks see on tähtis?	
4.	Kelle jaoks on see probleem?	
5.	Kas tegu on metsandusliku probleemiga? Kus on probleemi juured?	
6.	Mis faktid toetavad/ei toeta probleemi olemasolu?	
7.	Kas probleem on lahendatav?	
8.	Mis juhtub kui probleemiga ei tegeleta?	
9.	Ümbersõnastamine	
10.	Otsus	<p>Irje Möldre sõnastab ringi majanduse teemaks. Hetkesõnastuse alusel kultuuri/sots teema. Jaanus Auna/Irje Möldre ettepanek käsitleda teemat sotsiaal töörühmas.</p> <p>Käsitletud T.Lemmingu probleemi nr 7 all</p>